

Épülnek a klíma-fülkék

A szegedi József Attila Tudományegyetem botanikus kertjében növénykísérleti ház építését kezdték meg.

A négy fülkéből álló klímaházban előre meghatározott program szerint szabályozhatják a hőmérsékletet, a fényviszonyokat és a páratartalmat. Ezenkívül programozott ütem szerint irányíthatják a levegő mozgását és a széndioxid-koncentrációt is.

Az új létesítmény a tudományos kutatásokkal párhuzamosan az egyetemi hallgatók magasabb színvonalú képzését is szolgálja. (MTI)

Selmezyi Tóth János felvétele

OSLÓI UTCAKÉP

Erdősítések, a faipar korszerűsítése

Zöldövezet a városok körül

Pénteken a MÉM-ben Földes László mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes sajtótájékoztatót ismertette az erdészet és a faipar helyzetét, feladatait. Elmondotta, hogy a faanyag-gazdálkodás területén lényegében megszűnt a keretgazdálkodás, hatósági ára csak a fenyő-fűrészárának van. Javultak a gazdálkodás feltételei; elsősorban ez tette

lehetővé, hogy mázsánként 7 forint 70 fillérrel csökkentették a tűzifa fogyasztói árát. Olcsóbb lett a nyers farost és a lakkozott farost is. Valamennyi erdőgazdaság és vállalat

nyereséggel zárta az elmúlt évet.

1968-ban 135 millió devizaforint értékű fát és faterméket exportáltak, csupán a cserpapírtól 113 ezer köbméter volt a kivitel.

A tervekkel kapcsolatban a miniszterhelyettes rámutatott: a faanyag-gazdálkodás fő célja, hogy

tovább javuljon az egyensúly a hazai nyersanyagbázis és a feldolgozó kapacitás között.

Idén a fakitermelés 3 százalékos emelkedésével számolnak, 35 százalékkal több parkettát, 43 százalékkal több bútortípust állítanak elő az üzemek és a furnérellátás is javul. A vállalati beruházások volumene hozzávetőleg 260 millió forintot tesz majd ki az erdőgazdaságoknál, a feldolgozó ipar pedig 100 millió forintot fordít különféle beruházásokra. Erdősítésre és fásításra célszerűsített állami beruházásként 360 millió forintot fordítanak. Ebből az összegből

az idén 15 ezer holdon telepítenek erdőt, illetve fásítanak.

főleg a kedvezőtlen adottságú tsz-ek mezőgazdasági művelésre alkalmatlan földjein.

Az erdészeti szakemberek azon igyekeznek, hogy a városi lakosság számára minél szélesebb

egészséges zöldövezetet

teremtjenek. Negyven város és nagyközség zöldövezeti tervét már elkészítették. A Pilisi Erdőgazdaságot parkerdő-gazdálkodási alakították; ezzel is szolgálva a turizmus és az üdülés érdekeit.

KISZ-esek jubileumi ünnepségsorozata

A küszöbönálló, március–augusztus közti, megyei ifjúsági programok előkészületeiről tartott sajtótájékoztatót tegnap dr. Koncz János, a Csongrád megyei KISZ-bizottság titkára. A KISZ KB intéző bizottságának határozata alapján ugyanis augusztus 20-ig tart a jubileumi ünnepségsorozat, melynek során hazánk – és Csongrád megye – felszabadulásának negyedszázados, valamint Lenin születésének évszázados jubileumára is emlékeznek. Az akcióprogramok elsősorban alapszervezeti jellegűek lesznek. Kevesebb, látványosabb központi ünnepségeket terveznek, melyek példát, ötleteket adhatnak a kisebb, alapszervezeti megmozdulásokhoz.

A kiemelt programok között szerepel a Magyar–Szovjet Barátsági Ifjúsági Szeminárium, amit április 1–3-án azzal a céllal tartanak Szegeden, hogy az országból ideérkező mintegy 3 ezer ifjúsági vezető minél több friss anyagot kapjon a magyar–szovjet kapcsolatokról. Április 4-én országos ifjúsági bélégykiállítás nyílik Szegeden. Július 20–30-án körünk ifjúságáról hangzanak az előadások – a KISZ KB képviselői és szovjet vendégek közreműködésével – a Pedagógiai Nyári Egyetemen. A nyáron 2600 megyei fiatal utazik építőtáborokba, Csongrád megyében pedig 100 külföldit fogadnak. Júniusban KISZ-Express Barátság-vonattal 100 fiatal a

Szovjetunióba, 75 az NDK-ba tart. Általában márciustól augusztusig 1300-an vesznek részt külföldi, 3000-en belső Express-túrán.

Néhány fontosabb területi és országos verseny: március 9-én a Savaria Táncverseny és VI. Magyar Táncbajnokság C-kategóriás területi döntője lesz Szegeden, április 25–27-én országos amatőr könnyűzenei fesztivál Salgótarjánban, május 25–28-án kb. 1000 szegedi és Csongrád megyei résztvevővel Erkel Diákünnep Gyulán (a selejtező színvonalversenyek ma kezdődnek Szegeden), augusztus 1–14-én pedig Országos Képzőművészeti Tábor Mártélyon. A fentiek mellett számos megyei, járási, városi alapszervezeti programot bonyolítanak le.

Belvíz 41 ezer holdon

Szegeden 4 lakást kiürítettek — Másodfokú készütség Algyőn

Több mint 41 ezer holdat borítanak a belvizek az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság területén, Csongrád, Békés és Bács megyében. Ezeknek a földeknek hatvan százaléka olyan, amelyeket mezőgazdasági művelésre nem használnak. Az elöntés az utóbbi napokban már nem sokat növekedett, s ha a csapadékos időjárás megszűnne, kedvezőre fordulhatna a belvízhelyzet. Tegnap másodfokú készütséget rendeltek el az algyői és a tápéi körzetben, biztonsági intézkedésül a fontos iparvidék, az olajmező védelmére. Az igazgatóság összes területének mintegy húszöt százaléka terjed ki a másodfokú készütségre.

A három megyében har-

mincegy torkolati szivattyút üzemeltetnek. Ezek másodpercenként harminchat köbméter vizet emelnek át a folyókba. Ezenkívül még öt közbelső és tizenkét hordozható szivattyú dolgozik ügyszólván éjjel-nappal.

A Tisza korábbi nagyte-mű áradása lényegesen csökkent. Vízállása Szegeden kilencven centiméterrel alacsonyabb annál a szintnél, amely elsőfokú készütségre elrendelését tenné szükségessé. Szolnok térségében már megállt az áradás a fo-

lyón, viszont a Körösök még nagytömegű vizet szállítanak.

Szegeden főleg Alsóvárosban, Móravárosban és Újszegeden több utcában, illetve a házak pincéiben, a kertekben állt meg a víz. A Zoltán utcába a 15. számú házban alagsori lakásokba hatolt be a talajvíz. A mélyfekvésű és egyébként is nagyon rossz állapotban levő lakásokból négy család – valamennyi többgyermekes család – költöztetett ki a Tarjántelepre.

Válasz a bajbajutottaknak

Levélhalmaz asztalunkon: talajvíz betörésről panaszkodik Kakucs József (Veresács utca 25.), Ü. M. (Útörő tér 21.), a Béla utca 3/c–3/b házfelügyelője: Róza Szilveszter, B. J.-né a Mátyás tériek nevében. És naponta telefonálnak olvasóink szerkesztőségünkbe, hogy alagsori lakásukba betör a talajvíz, nézzük meg a helyszínen, és segítsünk, mert hiába fordulnak bár-hova. Megnézni azért sem tudjuk, mert nem győzőnénk, másképp: itt nem segít a panasz meghallgatása.

A tűzoltókat, a víz- és csatornaműveket kértük meg, mondják el: milyen segítséget tudnak nyújtani bajba jutott olvasóinknak.

A tűzoltóságtól azt a választ kaptuk, hogy mintegy 30 centi magas víznél sekélyebbet nem tudnak kiszivattyúzni, s legtöbb esetben fel kell törniök a padlózatot, hogy alnába tehessék a szivófejet. De a lakások víztelenítése így sem oldható meg: pár óra alatt – a tapasztalatok szerint – az ideai magas vízállásnál ismét vízzel telik meg a le-szivott terület.

A víz- és csatornaműnél megtudtuk, hogy mivel másodfokú belvízvédelmi készütség van Szegeden, éjszakai ügyeletet szerveztek (telefon: 15-270), a készenléti szippantó kocsis és a kezelők mozgósíthatók. Február 26-án volt szemle az Alsóvárosban és Móravárosban. A hirtelen nagy mennyiségű csapadék miatt nagy a belvízveszély ezen a területen. A Hattyastelep is „úszik”. A baj az, hogy a helyzet súlyosbodására számíthatunk: a csatornák nem győzik elvezetni a vizet. Az utóbbi fél évszázad hiányos-sága, hogy Szeged csatornahálózata rendkívül szegényes, s ezen segíteni csak

hosszú évek alatt lehetne – ha lenne rá másfél milliárd forint!

A vízlevezető árkokat a tanács tartja karban, de köztudott, hogy az úttörők egyedül sosem győzték ezt a munkát. Most ez megbosszulja magát. A Dobó utca 60. és 74. számú házak között például fél köbméternyi földet kellett volna csak kiemelni, hogy 8–10 ház ne „ússzon”. Az Alkony utca és Veresács utca sarkán a gázvezeték építései törtek össze a csatornaátereszt, így nem volt a víznek lefolyása. A csatornát a vízmű megtisztította, majd a Veresács utca 19-től 23-ig levő házak lakásait vízmentesítették. A Mátyás tér környékén egy ideiglenesen felállított szivattyúval dolgoznak. Ugyancsak kiszippantották a Tápió sor 47. számú, a Petőfi sugárút 70. számú ház lakásából a vizet. A belváros víznélőit – Lubickoló című, csütörtökön megjelent cikkünk nyomán – kitisztították.

A lakosság öntevékeny segítségével könnyíthet a nehéz helyzetben: árkok tisztításával megnyithatják a víz útját, elősegíthetik az ár levonulását.

Hosszú esztendő óta nem volt ilyen sok súlyos eset a feljövő talajvíz miatt. A jövőre nézve tanulság: nem lehet elhanyagolni az utcai árkokat, és halaszthatatlanul fontos a város további csatornázása.

A belvíz okozta károkat, veszélyt olvasóink a tanácsnak, a víz- és csatornaműnek jelentik. Igaz, hogy nem egy levél, amelyik a szerkesztőségbe érkezett, éppen az ő munkájukat ki-fogásolta, de talán nem sértjük ezzel a bajbajutottakat egy kis türelmet kér a vá-lalat, hiszen rendkívül ne-héz most a munkája.

érzékelte a szociáldemokraták magatartását. Megtudjuk belőle, hogy a Tisza szálló termék, ahol a gyűlést rendezték, előzőlötték a szociáldemokraták. A tudósítónak úgy tűnt, mintha csak instrukciókkal látták volna el őket ilyenformán: „Te főlmegy a középpályába, onnan kiabálsz: Le vele! Te a jobb oldaltól: Ki vele! Abug!... Te székelt emelsz és úgy csinál, mintha agyon akar-nád ütni az összes kommunis-tát!...” stb. Az előadó Somló Dezső budapesti küldött volt, aki kijelentette: „Ha nem megy szép szerével, fegy-verrel csináljuk meg a kommunizmust, még pedig azonnal!” Erre a szociáldemokraták akkora botrányt, zajt csináltak, hogy a szónok befejezni sem tudta beszédét. A kedélyek csil-lapultával felszólt Rákosi Mátyás, aki ügyesen érvelve, az előbb még abugoló egy részét megnyerte a kommunista programnak. A szociáldemokraták kivonultak a teremből és az utcán folytatták a tüntetést a kom-munisták ellen. A polgári újságok pe-dig nagy diadallal írták, hogy bot-rányba fulladt a kommunista gyűlés, nem tudott megalakulni a KMP szer-vezet stb. Az itt vázlatosan előadott események bizonyították, hogy a sze-gedi szociáldemokrata vezetők is nagy erővel felléptek a KMP ellen. Már ekkor is nyilvánvalóvá lett, hogy hatékony védelmezői a polgári rend-nek. Éppen ezért helyes és szükség-szerű volt Szegeden is a kommunis-ták harca a szociáldemokrata nézetek el-len. E harc a proletárforradalom győ-zelmének egyik előfeltétele volt.

A KMP szegedi szervezete január 12-én jelentette be a sajtóban megalakulását és azt, hogy megkezdte a rendszeres agitációs, felvilágosító és propaganda munkát. A Zárda u. 7. alatti párhelyiségben volt a Vörös Újság fiókja, itt tart a párt – mondja a közlemény – vasárnap délelőtti előadást, este 6 órakor szemináriumot. Kedd és péntek este is szeminárium. A kommunis-ták nemcsak Szegeden, hanem a környékbeli községekben is egyre eredményesebben agitáltak. A kommunista befolyás a megye egész területén növekedett. Január 4-én a kisteleki Munkástanács egyhangúlag csatlakozott a KMP-hez, másnap pe-dig népgyűlés mondotta ki, hogy a

szociáldemokrata pártszervezet kom-munista szervezetté alakul. A szegedi szociáldemokraták jóval több mint 20 000 főt számláló táboruk megmoz-gatásával akarták „bizonyítani”, hogy a KMP-nek Szegeden nem lehet ke-resnivalója. Január 19-ére hatalmas tömegfelvonulást, népgyűléseket szer-veztek, így tüntetve a KMP ellen. A kommunista szervezet vezetősége – látva a harcias előkészületeket – at-tól tartott, hogy a párhelyiséget is feldőlják. Ezt elkerülendő, feloszlo-ttak nyilvánította a szervezetet, az agitációs anyagot széthordta, a párt-helyiséget bezárta. Az újságban erre vonatkozólag megjelent hír megfelelt a valóságnak. Andorka Sándor emlí-tett, 1959-ből való visszaemlékezése is határozottan állítja, hozzáfűzve, hogy a párttagság egy része nem értett egyet ezzel a lépéssel. Csakhamar új vezetőséget választott, amelybe a régi vezetőségből senkit, (még Belocer-kovszkijt sem) választottak be. Buda-pestről titkárt kértek a munka irá-nyítására: így került Szegedre Ud-vardi János. Vezetésével csakhamar a Kossuth Lajos sugárút elején levő Alföldi szállodában, az előzőnél jóval nagyobb párhelyiséget rendeztek be.

Februárban a korábbinál erőtelje-sebben folytatta a pártszervezet a tö-kés rend megdöntésére mozgósító munkáját. Agitációs és propaganda előadásait január végétől már rend-szeresen a városháza közgyűlési ter-mében rendezte, amelyeken többször budapesti küldött (Vágó Béla, Rabino-vics József) beszélt. A szegedi szer-vezet is arra törekedett, hogy minél szélesebb tömegeket megnyerjen for-radalmi programja számára a munká-sok, katonák, agrárproletárok és egyéb társadalmi erők körében. Agitált a szakszervezetekben, a munkanélküli-ek, a rokkantak, a leszerelt katonák között és tagjai megjelentek Sándor-falván, Kisteleken stb. is. Terjesztet-tek Kun Béla: Mi a Tanácsköztársaság? c. röpiratát és más forradalmi nyomtatványokat. Február végén pl. két kommunista agitátorától 25 kg rö-piratot koboztak el Sándorfalván. A szegedi kommunis-ták is törekedtek tehát a munkásság és parasztság for-radalmi szövetségének megteremtésé-

re. Kiterjedt agitációs tevékenységük során kemény harcokat kellett vívni a polgári hatóságokkal és a szociáldemokratákkal. A küzdelmekben nagy elszántságra, bátorságra, leleménységre is szükség volt. Egyetlen példa is igazolja, hogy mindez megvolt a kommunis-tákban. Január 19-én két munkás a Széchenyi téren, a KMP el-len felvonult és tüntető szakszervezeti tagok és katonák között osztogatta a kommunista röpiratokat. Különösen március első felében már számos röp-cédulát is nyomtatott a szegedi szer-vezet. Ezek lendületes stílusú a köl-tői vénával bíró Honti-Genál Tibor adta, a tartalmi mondanivaló pedig: Andorka Sándor, Udvardi János ha-tározta meg. A szervezet eredményes munkáját tükrözte, hogy rövid idő alatt nagy befolyásra tett szert a festőmunkások, cipész munkások, do-hánygyári munkások szakszervezeté-ben és a katonaság körében. A sze-gedi laktanyák legénysége – amint Tabódy Zsolt kerületi parancsnok ké-sőbb elmondotta – március elején már teljesen „megbízhatatlan” volt és készen állt a proletárdiktatúra felke-lés útján való megteremtésre is. A munkások tömegének forradalmaso-dását pedig tükrözte az alföldi mun-kástanácsok március 2-án Szegeden tartott kongresszusának határozata, amely többek között a társadalmi szocializálásának meggyorsítását, a közéleti kérdések forradalmi módon való megoldását követelte. A forradalmasodást azonban méginkább mutatta a március 9-i kommunista népgyűlésen elfogadott határozat. Eszerint a gyűlés résztvevői a ki-zsákmányolás feltétlen megsemmisíté-sére törekednek s a kíméletlen osztályharc minden eszközt felhasznál-ják a burzsoáziaval szemben. A gyű-lésen résztvevő mintegy 5000 főnyi tö-meg lelkesen tüntetett a proletárdik-tatúra mellett, a burzsoázia érdekeit védő szociáldemokrácia ellen. A hely-zet tehát rendkívül kiélekedett. A fő kérdés ez volt: polgári demokrácia vagy proletár hatalom. A munkásság két párta addigi álláspontjának meg-felelően foglalt állást Szegeden is; eszerint cselekedett március 10-én és a következő napokban.

GAÁL ENDRE

SZOMBAT,
1969. MÁRCIUS 1.

DÉLMAGYARORSZÁG 3